

Az OKT állásfoglalása a területi államigazgatási szervezetrendszer átalakításáról és javaslatai az átalakított szervezetrendszer működésének értékelő elemzéséhez

Az Országos Környezetvédelmi Tanács tudomásul vette, hogy a területi államigazgatási szervezetrendszer átalakításáról hozott és április 1-én bevezetett döntésének meghozatala során a Kormány nem mérlegelte az OKT aggályait, amelyeket az alaptörvényt illetően, valamint a környezet- és természetvédelem működőképessége szempontjai tekintetében megfogalmazott; nem vette figyelembe a Tanács javaslatait és nem is reflektált ezekre.

Az átalakítások ugyanakkor nem pusztán a közigazgatás hatékony működését érintik, amint ezt a vonatkozó előterjesztés kiemeli. A változások a közigazgatási eljárás általános szabályait is érintik és ennek nyomán közvetlen hatással vannak a környezetvédelem számos kapcsolódó területére, így különösen a környezethez való jog tényleges megvalósulása szempontjából oly fontos garanciális szempontot jelentő társadalmi részvételre is. Meghatározó példaként emelhetjük ki, hogy a környezetvédelmi törvény (1995. évi LIII. tv.) 98. § (1) bekezdése szerint – amelyet valójában a Ket. 15. § (5) bekezdése is átvett, általánosabb megfogalmazással – „a környezetvédelmi érdekek képviselőire létrehozott politikai pártnak és érdekképviselőnek nem minősülő, a hatásterületen működő egyesületeket (a továbbiakban: szervezet) a környezetvédelmi közigazgatási hatósági eljárásokban a működési területükön az ügyfél jogállása illeti meg”. Ezen jog megfelelő gyakorlása azt igényli, hogy egyértelmű legyen a ’környezetvédelmi közigazgatási hatósági eljárás’ fogalma. A Kúria 4/2010. sz. KJE határozata e kérdés értelmezése során elvi érveléssel mondta ki: „1. Ügyféli jogállás a környezetvédelem általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 98. § (1) bekezdésében írt társadalmi szervezeteket azokban a környezetvédelmi közigazgatási hatósági ügyekben illeti meg, amelyekben a környezetvédelmi hatóság ügydöntő hatóságként jár el, illetőleg azokban az egyéb közigazgatási hatósági ügyekben, amelyekben jogszabály a környezetvédelmi hatóság környezetvédelmi szakhatósági közreműködését írja elő”. Tette mindezt annak érdekében, hogy a számos vitás kérdés elkerülhető legyen.

Amiért a változások révén a fenti jog megfelelő érvényesítése várhatóan nehézségekbe ütközhet az éppen annak következménye, hogy számos eljárásban a szakhatósági eljárás érdemben felszámolásra kerül, ami eddig szakhatósági eljárás volt, az a jövőben egy hatóság – kormányhivatal – belső egyeztetési eljárásává válik, pl. építésügyi, környezet-egészségügyi, bányászati, stb. kérdésekben, ennek következtében a fentiek szerint kialakult világos értelmezési rendszer alapja szűnik meg. Sajnálatos módon az előkészítés során erre nem voltak kellő figyelemmel.

Az Országos Környezetvédelmi Tanács éppen ezért arra tesz javaslatot, hogy az átalakított területi államigazgatási szervezetrendszer működésének sokoldalú, átfogó elemzése, a tapasztalatok kiértékelése az átalakítás bevezetése után mielőbb – lehetőség szerint hat hónap elteltével – kezdődjön meg, illetve legyen mód a fentiekhez hasonló valószínűsíthető ellentmondások feloldására.

Az OKT természetesnek tekinti, hogy ehhez a felülvizsgálathoz a környezet- és természetvédelem működése eredményességének, valamint az azt – esetleg – hátráltató szervezeti és funkcionális nehézségek elemzésével maga is hozzájárul.

2015. április 16.